

18.5.2026

Hyvinvointialueosasto

HUS-yhtymän vuoden 2026 lainanottovaltuuden muuttamista koskevan päätöksen valmisteluryhmä

Tausta ja valmisteluryhmän asettaminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (615/2021) 2 § 4 momentin mukaan HUS-yhtymä on hyvinvointialueesta annetun lain 58 §:ssä tarkoitettu hyvinvointiyhtymä ja siihen sovelletaan muun muassa, mitä hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 15 ja 16 §:ssä säädetään.

Hyvinvointialueesta annetun lain 15 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvosto päättää vuosittain valtiovarainministeriön esityksestä hyvinvointialueen tilikausittaisen valtuuden määrästä pitkäaikaisen lainan ottamiseksi. Hyvinvointialue saa ottaa lainaa päätöksen mukaisen määrän lain 16 §:ssä tarkoitetun investointisuunnitelman mukaisten investointien rahoittamiseksi.

Valtioneuvosto teki 8.5.2025 päätöksen hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän lainanottovaltuuksista vuodelle 2026. Päätöksen mukaan HUS-yhtymällä ei ole lainanottovaltuutta vuodelle 2026.

Hyvinvointialueesta annetun lain 15 §:n 3 momentin mukaan valtioneuvosto muuttaa hyvinvointialueen lainanottovaltuutta, jos investointi on välttämätön hyvinvointialueen järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi eikä investointitarvetta voida kattaa muulla tavoin. Lainanottovaltuuden muuttamisesta voidaan päättää hyvinvointialueen hakemuksesta tai valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön tai sisäministeriön aloitteesta.

HUS-yhtymä jätti valtiovarainministeriölle hakemuksen lainanottovaltuuden muuttamisesta 13.5.2025. Valtioneuvosto päätti 4.9.2025 HUS-yhtymän vuoden 2026 lainanottovaltuudeksi 208 920 000 euroa. HUS-yhtymä jätti valtiovarainministeriölle toisen hakemuksen lainanottovaltuuden muuttamisesta 2.4.2026.

Hyvinvointialueesta annetun lain mukaan valtiovarainministeriö asettaa lainanottovaltuuden muuttamista koskevan päätöksen valmistelua varten valmisteluryhmän, johon valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö ja sisäministeriö sekä asianomainen hyvinvointialue nimeävät edustajansa. Valmisteluryhmän tehtävänä on arvioida lainanottovaltuuden muuttamisen edellytyksiä, tarvittavan lainanottovaltuuden suuruutta sekä hyvinvointialueelle asetettavia ehtoja. Arviointi

perustuu hyvinvointialueen taloutta ja toimintaa koskevan tiedon perusteella tehtyyn kokonaisarvioon.

Valtiovarainministeriö asetti 29.4.2026 HUS-yhtymän lainanottovaltuuden muuttamista koskevan päätöksen valmisteluryhmän. Valmisteluryhmän puheenjohtajana toimi finanssineuvos Anna-Liisa Pasanen valtiovarainministeriöstä ja jäseninä olivat lääkintöneuvos Sirkku Pikkujämsä (varajäsenenä erityisasiantuntija Jussi Lind) sosiaali- ja terveysministeriöstä, sekä investointijohtaja Tomi Kauppinen HUS-yhtymästä (varajäsenenä rahoituspäällikkö Aija Salomaa). Sisäministeriö ei nimennyt edustajaansa valmisteluryhmään. Kutsuttuina asiantuntijoina valmisteluryhmä kuuli hallintojohtaja Lauri Tannerta HUS-yhtymästä.

Valmisteluryhmän toimikausi oli 20.4-5.6.2026. Valmisteluryhmä kokoontui neljä kertaa.

Lainanottovaltuuden muuttamisen perustelut

Uutta lisälainanottovaltuutta vuodelle 2026 esitetään kahdelle alkavalle hankkeelle: Peijaksen sairaalan Vantaan kaupungin omistamien tilojen lunastaminen HUS-yhtymälle ja Orton Oy:n tilavuokrasopimuksen ja laiteinvestointien lisääminen HUS-yhtymän lainanottovaltuuteen. Lisäksi esitetään lisälainanottovaltuutta Syöpäkeskuksen peruskorjaukselle sekä Microsoft-lisenssien ja Azure-pilvialustalla toimivien palveluiden liittymäsopimusten sopimuskauden pidennykselle.

Peijaksen sairaalan tilojen lunastaminen

Vantaan kaupunki omistaa Peijaksen sairaalan vuosina 1990 ja 1993 valmistuneiden rakennusosien tiloja (noin 10 prosenttia rakennuksien kokonaispinta-alasta), jotka ovat hajallaan sairaalarakennuksissa. Vantaan kaupunki on vuokrannut tilojaan HUS-yhtymälle sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle, koska sillä ole tarvetta omistamilleen tiloille. HUS-yhtymän käytössä olevat tilat vaativat täydellistä peruskorjausta, jonka toteuttaminen on vaikeaa johtuen tilojen hajasijoittumisesta teknisen infran ollessa kuitenkin yhteistä. Siksi HUS-yhtymä on neuvotellut Vantaan kaupungin kanssa kaupungin omistuksessa olevien tilojen lunastamisesta HUS-yhtymälle ja Vantaa-Keravan tällä hetkellä käytössä olevien tilojen vuokrasopimusten siirtämisestä sellaisenaan HUS-yhtymälle. HUS-yhtymä ja Vantaan kaupunki ovat laadittaneet kumpikin erikseen kiinteistöarvot tiloista, joiden perusteella kauppahinnaksi on muodostunut noin 9,9 miljoonaa euroa.

Orton Oy:n muuttaminen sidosyksiköksi

Tekonivelleikkauksien tarve ja jonot ovat kasvaneet HUSissa. Elektiivinen leikkauskysyntä kasvaa vuodessa 2,4 prosenttia, mutta HUSin oma nykyinen palvelutuotanto pystyy hoitamaan vain noin puolet kysynnästä. Oman tuotannon riittämättömyys lisää merkittävästi ulkoisten ostojen tarvetta. Tekonivelkirurgian ulkoistusten kustannukset vuonna 2024 olivat noin 29 miljoonaa euroa. Hoitovelman

hinta ulkoistettuna on tällä hetkellä noin 14,4 miljoonaa euroa. Ongelman taustalla on erilaisia syitä, ja tilannetta on yritetty korjata jo kymmenen vuoden ajan erilaisilla toimenpiteillä, mutta HUSin tekonivelkirurgian saatavuuden ja tuottavuuden parantaminen on osoittautunut vaikeaksi. Ratkaisuna HUS-yhtymä on päättänyt muuttaa kokonaan omistamansa Orton Oy:n sidosyksiköksi, jolta HUSin tekonivelkirurgia ostetaan vaiheittain, ja HUSin tekoniveltoimintojen osalta toteutetaan liikkeenluovutus. Orton Oy aloitti sidosyksikkönä 1.4.2026. Samalla HUSin omaa tekonivelkirurgian toimintaa ajetaan alas Hyvinkään, Lohjan, Porvoon ja Peijaksen sairaalassa. Tavoitteena on, että Orton Oy tuottaa HUSin tekonivelkirurgian kokonaisuudessaan loppuvuodesta 2027 alkaen, ja yksityisestä myynnistä luovutaan kokonaan. Muutoksen myötä yksikkökustannuksia vähentävät siirtyminen ostopalveluista ja palveluseleleistä omaan tuotantoon, volyymien lisääminen, henkilötuottavuuden kasvattaminen ja mahdollisuus saada muualle hakeutuneita valinnanvapauspotilaita käyttämään HUSin järjestämää ja tuottamaa palvelua. Skaalaushyötyjä syntyy HUSin järjestämän infran ja tukipalveluiden hyödyntämisen kautta. Ortonin tarvitsemat uudet toimitilat (kymmenen leikkaussalia, heräämät ja vuodeosastot) vuokrataan 20 vuoden vuokra-ajalla, jonka arvo on 81 miljoonaa euroa.

Ortonin uusissa tiloissa varusteltavaksi tulee kymmenen leikkaussalia, joiden varustelu koostuu anestesiakoneista, potilasvalvontakokonaisuudesta sekä in- fuusiolaitteistoista. Myös kuvantamiseen tarvittavat laitteet, muun muassa liikuteltavat C-kaaret ovat välttämättömiä investointeja. Merkittävä osuus suunnitellusta määrärahavarauksesta tarvitaan tekonivelleikkauksiin soveltuvien leikkaustasojen hankintaan. Laite- ja kalustevarusteluun sisältyvät myös heräämä- ja vuodeosastopaikkojen varustelu lääkinnällisillä laitteilla ja sängyillä sekä tarvittava kalustaminen. Yleisten tilojen sekä toimistotilojen varustelu koostuu lähinnä toimistokalusteista. Laite- ja kalustevarustelun määrärahavaraus on yhteensä 7,5 miljoonaa euroa, sisältäen vuoden 2026 osuuden.

Syöpäkeskuksen peruskorjaus

Parhaillaan on käynnissä Syöpäkeskuksen matalan osan peruskorjauksen toinen vaihe. Sen yhteydessä on löytynyt sellaisia vanhoja vaurioituneita rakenteita ja purkamatonta lämpö-, vesi-, ilmanvaihto- ja sähkötekniikkaa (LVIS-tekniikka), joita ei ole voitu havaita ennen purkutöitä ja jotka pitää korjata peruskorjauksen yhteydessä. Korjattavissa tiloissa on myös tarvetta merkittäville tilamuutoksille. Hanke on saanut vuonna 2023 lainanottovaltuuden 12,2 miljoonaa euroa. Nyt kokonaiskustannusarvio on tarkentunut 14,4 miljoonaan euroon, jonka vuoksi lainanottovaltuutta tulisi korottaa 2,2 miljoonalla eurolla.

Microsoft-lisenssien ja Azure-pilvialustalla toimivien palveluiden liittymäsopimusten sopimuskauden pidennys

Lisäksi vuoden 2026 lainanottovaltuuteen esitetään lainanottovaltuuden lisäystä Microsoft-lisensseille ja Azure-pilvialustalla toimiville palveluille, joille edellisessä

lainanottovaltuuspäätöksessä vuodelle 2026 on myönnetty yhteensä 54 miljoonaa euroa. HUS-yhtymä on solminut ehdollisena kaksi liittymäsopimusta (EA-liittymäsopimus ja SCE-liittymäsopimus) noin kaksi vuotta alkuperin suunniteltua pidemmälle ajalle. Sopimuskausien pidennyksestä johtuva lisävaltuuden arvo on 44 miljoonaa euroa.

Tässä raportissa esitetyt investoinnit ovat valmisteluryhmän käsityksen mukaan välttämättömiä HUS-yhtymän järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen ja jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytetyjen palvelujen turvaamiseksi. Investointitarpeita ei arvioitu voitavan kokonaan kattaa muulla tavoin tulorahoituksella, rahavaroilla, avustuksilla tai omaisuuden luovutustuloilla.

Yhteenvedo HUS-yhtymän aiemman ja tämän muutoshakemuksen mukaisen vuoden 2026 lainanottovaltuuden muutosesitykseen sisällyvistä investoinneista ja niistä vastaavista sopimuksesta on esitetty alla olevassa taulukossa.

Lainanottovaltuuden muuttaminen, päätös 4.9.2025	Investoinnin arvo 1 000 euroa	
	Pysyvät vastaavat	Investointeja vastaavat sopimukset
Rakennusinvestoinnit	111 970	1 900
Jorvin sairaalan P-rakennusosan pohjoispäädyn peruskorjaus	40 000	
Naistenklinikan B-osan peruskorjaus	37 400	
HUSin eri kiinteistöjen infraan liittyvät korjaushankkeet, hissien peruskorjaus ja rakentaminen	19 570	
Pienet rakennusinvestoinnit (< 500)	15 000	
Vuokrasopimukset		1 900
Laiteinvestoinnit	26 240	7 130
ULS VideoEEG -laitteiston uusiminen	10 750	
Jorvin sairaalan angiografialaitteisto		
Syöpäkeskuksen PET-TT-laitteisto		
Syöpäkeskuksen TT-simulaattori		
Salvia-rakennuksen varastoautomaatiokokonaisuus		
Apteekin olosuhdevalvontajärjestelmä		
Pienet laiteinvestoinnit (< 500)	15 490	
Laitehankintayhtiön laiteinvestoinnit		7 130
Tietohallintoinvestoinnit	7 680	54 000
Lääkehuollon toiminnanohjausjärjestelmä	4 680	
Lääkkeiden varastonhallintajärjestelmä		
Rakennushankkeiden ICT-varustelu		

Lainanottovaltuuden muuttaminen, päätös 4.9.2025	Investoinnin arvo 1 000 euroa	
	Pysyvät vastaavat	Investointeja vastaavat sopimukset
Pienet tietohallintoinvestoinnit (< 500)	3 000	
ICT ja muut aineettomat hyödykkeet		54 000
Yhteensä	145 890	63 030
Investoinnit ja investointeja vastaavat sopimukset yhteensä	208 920	

Esitys lisälainanottovaltuudesta vuodelle 2026	Investoinnin arvo 1 000 euroa	
	Pysyvät vastaavat	Investointeja vastaavat sopimukset
Pysyvien vastaavien sijoitukset	9 900	
Peijaksen sairaalan Vantaan kaupungin omistamien tilojen lunastaminen	9 900	
Rakennusinvestoinnit	2 200	81 000
Syöpäkeskuksen matalan osan peruskorjauksen, vaihe 2 lisälainanottovaltuus	2 200	
Ortonin sairaalan vuokrasopimus		81 000
Laiteinvestoinnit	7 500	
Ortonin sairaalan laite- ja kalustevarustelu	7 500	
Tietohallintoinvestoinnit		44 000
ICT-lisenssisopimuksia koskeva valtuuden lisääminen		44 000
Yhteensä	19 600	125 000
Investoinnit ja investointeja vastaavat sopimukset yhteensä	144 600	
Päivitetty lainanottovaltuus (sis. investoinnit ja investointeja vastaavat sopimukset)	353 520	

Tarvittavan lainanottovaltuuden suuruus

Valmisteluryhmä esittää HUS-yhtymälle lisälainanottovaltuutta 144 600 000 euroa vuonna 2026 alkaviin sidottuihin investointeihin ja investointeja vastaaviin sopimuksiin. Tällöin HUS-yhtymän vuoden 2026 lainanottovaltuus olisi yhteensä 353 520 000 euroa, jota HUS-yhtymä voi käyttää pitkäaikaisen lainan nostamiseen.

Vuoden 2025 lopussa HUS-yhtymän lainakanta oli 1 085,8 miljoonaa euroa. HUS-yhtymä ei ole nostanut pitkäaikaista lainaa vuonna 2025, vaan käyttänyt vuosikatetta ja muuta rahoitusta investointeihinsa. Lainoja lyhennettiin 40,6 miljoonalla eurolla.

Nyt tehtävä päätös on lisäystä edelliseen 4.9.2025 tehtyyn päätökseen. Aiemman päätöksen mukaiset ehdot lainanottovaltuuden muuttamiselle säilyvät voimassa myös tämän uuden päätöksen jälkeen. Liittyen aiempaan valtioneuvoston lainanottovaltuuspäätökseen vuodelle 2026 HUS-yhtymä on toimittanut valtiovarainministeriölle suunnitelman tuottavuus- ja taloudellisuustoimenpiteistä vuosille 2026-2029, ja ministeriö on todennut 13.1.2026, että suunnitelman toimenpiteet varmistavat toteutuessaan hyvinvointialueen lainanhoitokyvyn.

HUS-yhtymälle asetettavat ehdot

Lainanottovaltuuden muuttaminen johtaa HUS-yhtymän lainanhoitokykyyä suurempaan lainamäärään. Tämän vuoksi valmisteluryhmä esittää lainanottovaltuuden muuttamiselle seuraavaa ehtoa:

Lainanottovaltuutta on mahdollista käyttää ainoastaan investointeihin ja investointeja vastaaviin sopimuksiin, jotka ovat hyvinvointialueesta annetussa laissa tarkoitettulla tavalla välttämättömiä HUS-yhtymän järjestämisvastuulle kuuluvien palvelujen tuottamisen jatkuvuuden kannalta tai lainsäädännössä edellytettyjen palvelujen turvaamiseksi. HUS-yhtymän tulee varmistaa ennen asianomaisten investointien ja investointeja vastaavien sopimusten toteuttamista niiden laissa edellytetty välttämättömyys sekä se, että investointitarvetta ei voida kattaa muulla tavoin kuten pitkäaikaisen lainan sijaan rahavaroilla, avustuksilla, hankerahoituksella tai muulla rahoituksella.

Muita näkökulmia

HUS-yhtymän tulee toimittaa päivitetty investointisuunnitelma sosiaali- ja terveysministeriölle ja valtiovarainministeriölle hyvinvointialueista annetun lain 16 §:n mukaisesti hyväksyttäväksi.

Hyvinvointialueesta annetun lain 123 §:n mukaan valtiovarainministeriö voi käynnistää hyvinvointialueen arviointimenettelyn, jos hyvinvointialueen lainanottovaltuutta muutetaan. Mainittua lain kohtaa sovelletaan myös HUS-yhtymään.

Helsingissä 18.5.2026

Anna-Liisa Pasanen

Sirkku Pikkujämsä

Tomi Kauppinen